

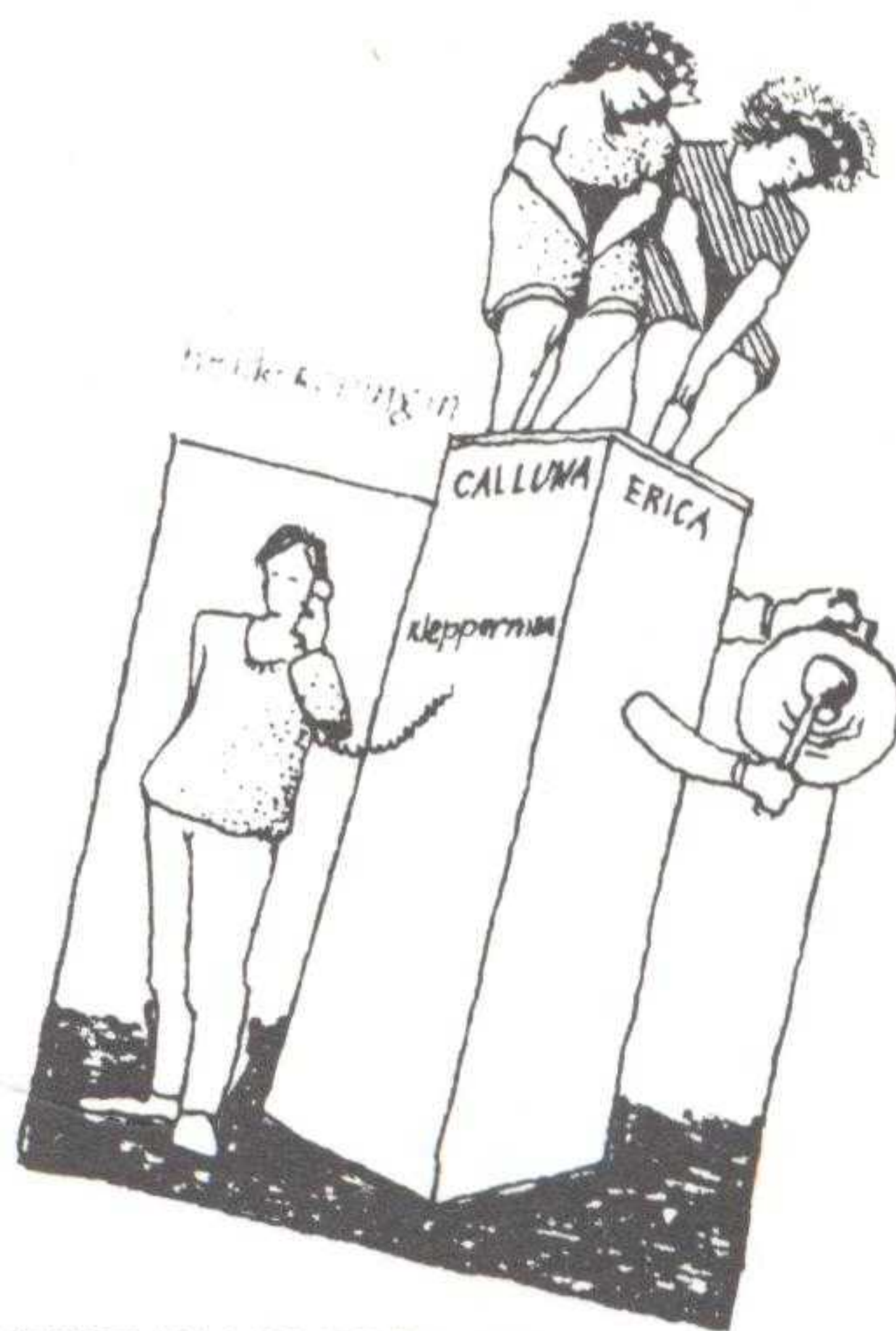
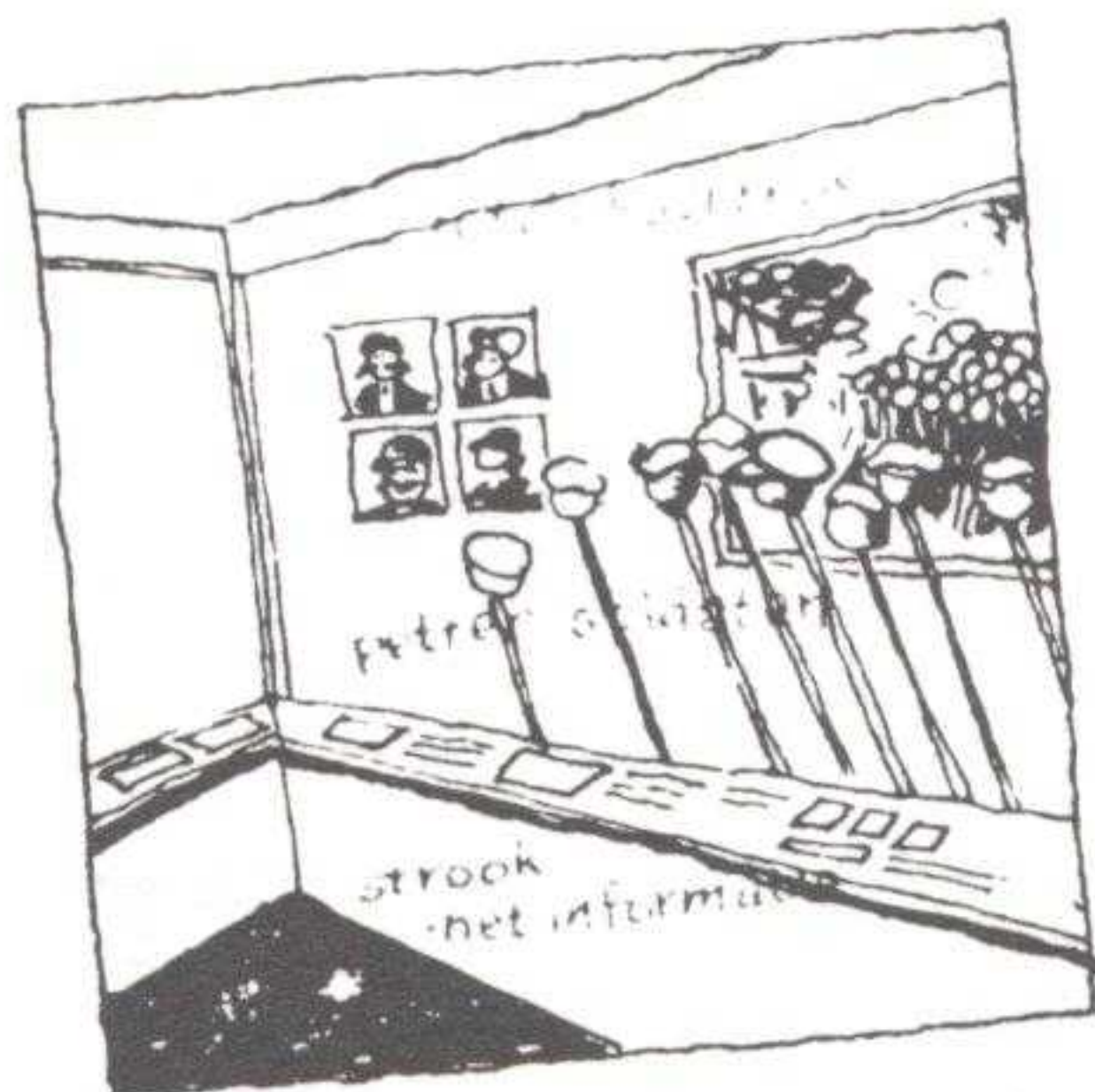
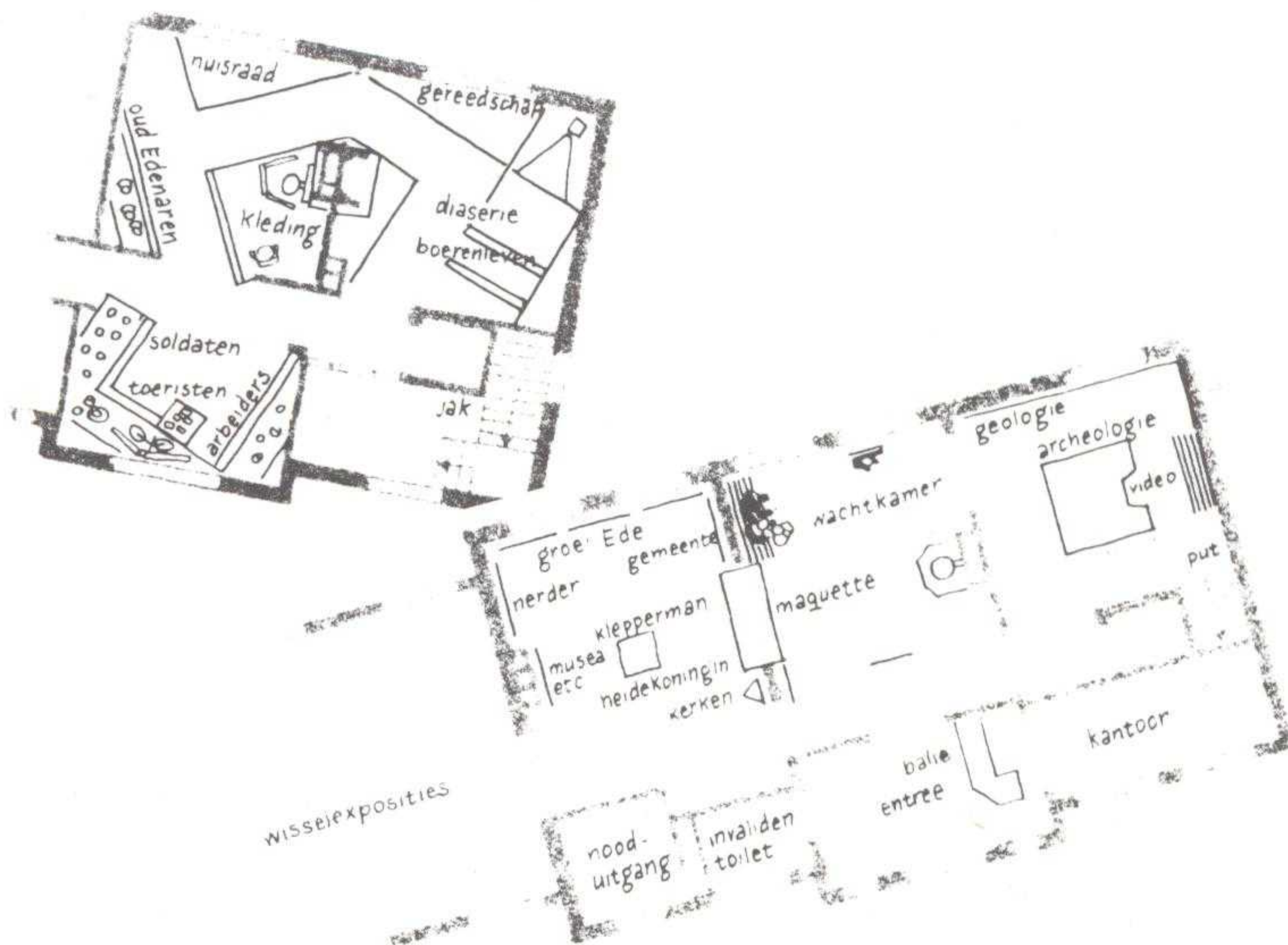

de Zandloper

Periodieke uitgave van de Vereniging Oud-Ede
verschijnt elk kwartaal

18e JAARGANG - nr. 1

MAART 1990

HET GAAT ER NU ECHT VAN KOMEN.

m. meeuwissen

Bedrijf: Frankeneng 102
Postadres: Amsterdamseweg 66
6712 GK Ede
08380 - 35050

meeuwissen
voor versheid, kwaliteit en service

ALLES VOOR DE DOE-HET-ZELVER

Autolakken

Draadmateriaal

Gereedschap

Verf

IJzerwaren

* Bezorgen
gratis

Hout Board Triplex

Wandplaten Schroten

Wandweefsel

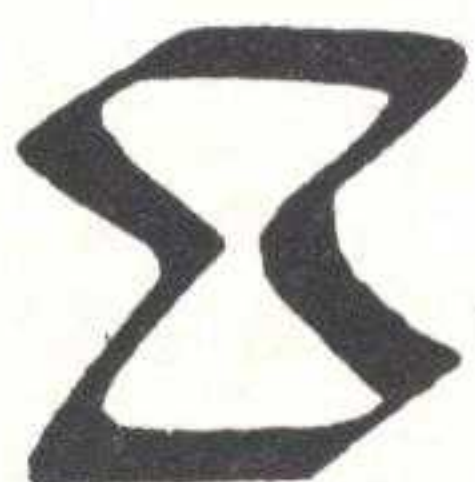
Dit alles natuurlijk bij

**DOE-HET-ZELF
MARKT**

ELBERT JANSEN V/H DE NOOY

* Wij geven U een
deskundig advies

KOLKAKKERWEG 65 - 67
EDE, TEL. 08380 - 11680

de Zandloper

Periodieke uitgave van de Vereniging Oud-Ede
verschijnt elk kwartaal

18e JAARGANG - nr. 1 MAART 1990

DAGELIJKS BESTUUR VERENIGING

"OUD-EDE"

voorzitter Drs E. Broekhuis
Magnolialaan 69
6711 WC Ede Gld.
tel: 08380-11916

secretaris H.A. Blaauw-de Wit
Beatrixlaan 14
6713 PS Ede Gld.
tel: 08380-11584

penningmr. F. van Beek
Laan 1933 nr. 5
6711 NX Ede Gld.
tel: 08380-11881

ere-lid G.W. Bos

AFGEVAARDIGDEN van de Vereniging

Stichting Ir J. Ubbels
Tegelmuseum v. Irhovenlaan 9
6711 MN Ede Gld.

Monumenten J.J.G. v.d. Pol
Commissie Burg. Prinslaan 26
6711 KD Ede Gld.

Museumadres Museum Oud-Ede
Museumplein 7
6711 NA Ede Gld.
08380-19554

geopend: maandag t/m vrijdag van
10-12 uur en 14-17 uur.

Contributie min. fl5,- p. jaar, te stor-
ten op giro 3534268 van
penn. mr. Vereniging
Oud-Ede te Ede.

OVERNAME VAN ARTIKELEN UIT ZANDLOPERS

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen uit dit blad is alleen toegestaan na toestemming van de redactie.

Redactie van het blad De Zandloper

E. Hendriksen
Gr. Bentincklaan 22
6712 GT Ede Gld.
tel: 08380-1 12 29

H.A. Blaauw-de Wit
Beatrixlaan 14
6713 PS Ede Gld.
tel: 08380-1 15 84

eindred./ S.J. Ouwendijk
opmaak Annadaal 22
6715 JA Ede Gld.
tel: 08380-33089

VERANTWOORDING VOOR TEKSTEN

De redactie van De Zandloper is erkentelijk voor bijdragen in de copy.

Verantwoordelijkheid voor de inhoud van historische- en technische gegevens blijft uitdrukkelijk voorbehouden aan de inzender van de copy.

De redactie neemt geen verantwoording voor het eventueel niet vermelden van de bron, etc. bij ingezonden artikelen.

LIDMAATSCHAPSKAARTEN EN MUSEUMJAARKAARTEN

Lidmaatschapskaarten voor leden en Museumjaarkaarten kunnen tijdens de openingsuren worden afgehaald aan de balie van het museum.

Copy voor de volgende ZANDLOPER

Copy voor het eerstvolgende nummer van dit blad graag inzenden aan de redactie, p/a Museumplein 7 te Ede, en wel vóór.....

10 mei 1990

JAARVERGADERING 1990

Het bestuur van de vereniging Oud-Ede nodigt langs deze weg de leden uit voor de jaarvergadering. Deze wordt op dinsdag 3 april 1990 gehouden in het cultureel centrum "De Reehorst", aanvang half acht 's avonds.

De agende ziet er als volgt uit:

1. opening
2. verslag jaarvergadering 1989 (zie Zandloper nr 2/89)
3. jaarverslag secretaris (elders in deze Zandloper)
4. jaarverslag penningmeester (idem)
5. verslag kascommissie
6. verkiezing nieuwe kascommissie
7. bestuursverkiezing
8. Historisch Museum Ede
9. rondvraag en sluiting

Na een korte pauze volgt een lezing met dia's over Zaltbommel door mevrouw drs M. Witteveen, één en ander naar aanleiding van ons excursiedoel voor dit jaar.

Toelichting bij agendapunt 7:

Onze voorzitter, de heer Broekhuis, is statutair aftredend en niet herkiesbaar. De heren Boekhoven en van Zoelen te herbenoemen als leden van het bestuur, mevrouw Groen en de heer Van den Berg te benoemen in het bestuur.

VERSLAG OUD-EDE OVER HET JAAR 1989

Algemeen

* Het bestuur vergaderde in het verslagjaar 14 maal en over het geheel genomen werden de besprekingen gekenmerkt door ernstige zorg omtrent de voortgang van de museum-verbouwing. Begin '89 hadden bestuur en museumcommissie de vereiste voorbereidingen voor die verbouwing getroffen. De gemeente kon evenwel niet met onze plannen instemmen. Daar is heel lang over

gediscussieerd en het leek op een gegeven moment bijzonder moeilijk om tot overeenstemming te komen. Na de zomer werd toch een gezamenlijke bouwcommissie gevormd en nog voor het eind van het jaar zijn Oud-Ede en gemeente het eens geworden over het bouwplan.

* In het najaar hield de heer Breman voor onze leden een boeiende lezing over de komst van het garnizoen naar Ede.

* Het aantal leden daalde licht en bedroeg aan het eind van het verslagjaar 725.

Werkgroep

Op initiatief van de heer Onderstal is een uit negen leden bestaande werkgroep "Geschiedenis" samengesteld met als belangrijkste oogmerk het vastleggen van de geschiedenis van Ede. Een uiterst ambitieus doel en het bestuur heeft dan ook moeten vaststellen dat het de krachten van de werkgroep ver te boven zou gaan. Er zijn nog drie werkgroepleden overgebleven en deze leggen zich toe op het inventariseren van verschenen publikaties in enige relatie tot Ede. Evenzeer een zeer nuttige bezigheid, want het beoogde overzicht bestaat nog in geen enkele vorm. Inmiddels heeft het bestuur het gemeentebestuur schriftelijk gesuggereerd de geschiedenis van Ede te doen vastleggen door een professionele kracht.

Museum

De museumcommissie vergaderde tien maal. Uiteraard waren de perikelen rond de verbouwingsopzet hoofdonderwerp van gesprek. Begin '89 is het museum voor het publiek gesloten en de inventaris werd opgeslagen in "de zaal" en voor een deel ook in de Ederhorst. De boeken kregen een goede plek in het Maanderzand en werden in de loop van het jaar gesorteerd en op kaart gebracht. Eenzelfde noodzakelijke behandeling ondergaat op het ogenblik het foto-archief. In juli vroeg en verkreeg de heer J. Diepeveen overplaatsing naar het museum Kijk en Luister te Bennekom. De museumcommissie stelde een werkgroep herinrichting in, die ondersteuning kreeg van het Gelders Oudheidkundig Contact. Voor de herin-

richting werd een scenario opgesteld; gekozen is voor een thematische opstelling waarbij de geschiedenis en het cultuurpatroon van Ede centraal staan. De werkgroep kwam met het voorstel de naamgeving van het museum te wijzigen in Historisch Museum Ede, welke suggestie intussen door respectievelijk museumcommissie en bestuur is overgenomen.

Zandloper

Ook in het verslagjaar kwam ons blad vier maal uit. Helaas kon de heer Hendriksen wegens ziekte zijn vertrouwde plaats aan de redactietafel nog niet innemen. het bestuur hoopt de redactie verder te kunnen versterken. Het aanbod van het advocatenkantoor om alle kopij via een tekstverwerker te behandelen, werd dankbaar geaccepteerd.

Tot slot

In de annalen van onze vereniging zal 1989 allerminst als "een gemakkelijk jaar" kunnen worden geboekstaafd. Het museum is gesloten gebleven en vooral daardoor kon het bestuur de kring van vrijwilligers maar amper enthousiast houden. Het incasseringsvermogen van onze actieve leden is zwaar op de proef gesteld, dat geeft het bestuur grif toe.

Edoch - het is in zoverre een goed jaar geweest dat we de grenzen en mogelijkheden binnen een vereniging als de onze opnieuw hebben kunnen taxeren. We zijn met z'n allen in ons bestuur heel wat wijzer geworden. En die kennis zal ons in 1990 en hopelijk volgende jaren uitstekend te stade komen!

=====

VAN DE PENNINGMEESTER

Zoals U elders in dit blad hebt kunnen lezen zijn de voorbereidingen voor de totale renovatie van ons museum thans getroffen en hopen wij nog vóór het zomerseizoen de feestelijke opening te beleven. De totale kosten van verbouwing en herinrichting bedragen circa f 500.000,--.

DRUKWERK

Periodieken, jaarverslagen, tijdschriften, brochures, folders, briefpapier, rekeningen formulieren in bloks, sets, enz.

BINDWERK

Inbinden van boeken en jaargangen tijdschriften met goud- of kleurfolie-druk op boekband.

Archief- en bibliotheekdozen.

Restauratie van antieke boeken en bijbels.

Postverzending

Vouwen en insteken van brieven e.d. in enveloppen.

Adresseren - sorteren - bundelen.

Bijhouden van adressenbestanden en leveren van adresplaatjes.

Horaplantsoen 2, 6717 LT Ede, Tel. 08380-79122

**Geen project
of kantoor
is ons te groot!
En geen winkel
te klein!**

Wij zijn gespecialiseerd om projecten-
kantoren en winkels snel en vakkundig
van elke gewenste vloerbedekking en/of
gordijnen te voorzien.
Eigen gordijnen-atelier en meubel-
stoffeerderij.

Eigen showroom.

Ook dit project,
museum Oud Ede, is
verzorgd door:

VD VAN DIJK B.V.
**INTERIEUR
VERZORGING**

ZANDLAAN 16 - 6717 LP EDE
TELEFOON 08380 - 32359

DURF IN MANNEN MODE

**ZEKER
MET...**

VAN DE WEERD
Grotestraat 32
Ede **MAN SHOP**

Mannen durven steeds méér
in mode. Maar mannen
willen vóór alles: zekerheid.
De zekerheid van topkwali-
teit. De zekerheid van een
topmerk, dus.

Voor een internationaal modeprogramma

Het gemeentebestuur van Ede neemt hiervan circa f 350.000,-- voor zijn rekening en ook de Provincie Gelderland heeft de maximale subsidie toegezegd.

Niettegenstaande deze zeer gewaardeerde financiële steun ontbreekt ons dan nog een bedrag van ongeveer f 60.000,--. Hiervoor zullen wij een beroep moeten doen op het bedrijfsleven en op particulieren. Wat deze laatste groep betreft is het mij opgevallen dat een minimum-contributie ad f 15,-- van onze leden de laatste vijftien jaar niet is verhoogd. Het is daarom dat ik U zou willen voorstellen ALLEEN VOOR HET JAAR 1990 dit bedrag te verdubbelen en tenminste te brengen op f 30,--, uiteraard geheel vrijblijvend. U KUNT DIT DOEN DOOR OVERSCHRIJVING OP POSTBANKREKENING 3534268 ten name van VERENIGING OUD EDE te EDE. Mogen wij weer op U rekenen?

Tijdens de openingsdagen hopen wij U in het gerenoveerde museum te kunnen verwelkomen. U kunt dan vaststellen dat wij de gelden op een verantwoorde wijze hebben besteed. Bij voorbaat vriendelijk dank.

F. van Beek

DE BUURTBOEKEN

Het dorp Ede is niet rijk aan geschreven bronnen als het gaat over de periode voor de Franse tijd. De Edeses archieven bestaan in het algemeen uit de archieven van de Kerk, van de Ambtsjonkers, van Kernhem en van de Buurt Ede - Veldhuizen. Door de aanwezigheid van de Buurtboeken beschikt de Buurt mede over de oudste "papieren". Het oudst aanwezig Buurtboek dateert van 1596. Het doel van het gebruik van het boek was het vastleggen van de beslissingen van de Buurtspraak. In 1570 telde het dorp Ede 31 huizen en Veldhuizen 26. In 1596 zal dat niet veel meer geweest zijn. De gemeenschap was, gezien het aantal woningen, zeer overzichtelijk lijkt mij. Er is al veel eerder sprake van een gemeenschap. In 1216 is er een eerste mededeling omtrent de kerk te Ede. De boeren die zich hier vestigden vormden in de vroege middeleeuwen een mark, hier werd dat buurschap of buurt genoemd. Bij het inrichten van het Resolutieboek in 1596 zijn de Buurschap van het dorp Ede en de

"Buirschap Velthuysen" al samengevoegd. In 1596 werd het nodig geoordeeld de rechten en plichten (opnieuw) vast te leggen. De eerste buurtspraak waarvan de beslissingen worden vermeld, werd gehouden "opten XIIe April anno XVC XCVI" (1596) dat is op maandag 2e Paasdag.

De vergadering werd gehouden op het koor in de kerk. De besluiten zijn niet gemakkelijk te lezen voor ons die vier eeuwen later leven. Duidelijk is dat verslaglegging van een buurtspraak voor onze vaders in de 16e eeuw een hele opgave was. Het gaat over overlast van schapen op de Darswech en het verbod om pluizen (mesthopen) in de Meulensteech te maken. Vooral de wateroverlast is een punt van zorg. Van enige zaken die worden genoemd ontgaat ons de aardigheid. "Oock sal niemandt sandt v(an) die muelensteech binnen dorps brengen, bij pene (op straffe) van een daelder". Wie het weet mag het zeggen.

Als voorbeeld van een uitgebreide beslissing zal ik punt 2 van het besprokene vermelden. "Noch op die buirspraek versproocken dat die buirvrede (afrastering) int Dorp und an die moelensteech sal dicht wesen tusschen dit und vrijdach naestcoemende so die schouwe alsdan gebuirt sal worden twelk van nu voortaan ten ewigen daegen tho op den Iersten April gecontinueert sal worden. Noch verdraegen datmen die Maender-Velthuiser und does-burgerdijck sal opmaken datter egeen slaegen bevonden werden, die leechten (laagten) nae die hoechten tegen den sesten April in Anno 97.

Item die weteringh op te maecken, nae older gewoenten in diepte und breite und die kaeije te hoegen dat het water in die mehen niet kan lopen. Die mehengraeft oock ieder teindens zijn landt uitgraven acht v oeten breedt undt die eerdt (aarde) na die mehen (gemeenschappelijke weide) op te werpen.

Insgelijcken besijden die mehen zal ieder ook soveel opmaecken und graven van die weteringh, op die mehengraeff tho, als ieder voer breit heeft. Item die velthuiser schudt und schutdijck dicht und op te maecken. Van dit alles sal die scholtis als dijckgraeff die schouwe voeren op den eersten vrijdach in die meij, dit salmen die

van maenen, velthuijsen und doesburch bij kerckenspraeke anseggen".

Schokkende zaken worden er niet vermeld. Toch vindt één en ander plaats in de tijd die wij in de vaderlandse geschiedenis aanduiden ald de 80 jarige oorlog. Ik kom daar op terug.

J. Stomphorst

DE WITTE JUFFER VAN DE KEIENBERG

In 1897, ik was toen 12 jaar, diende ik bij mijn oom Evert van Beek in Otterlo als boerenknecht. Ik trok veel op met Gert Harmsen die daar ook in de buurt diende. Samen zwieren we vaak over de Otterlose Heide. En zo gebeurde het wel eens dat we de oude Franken tegenkwamen. Franken was schaapherder en maakte graag een praatje met ons.

Als hij tijd had, dan ging de oude scheper op een heuvel zitten en nam hij de kluitenschop tussen zijn knieën. Hij keek eens ernstig voor zich uit en over de Keienberg aan het Bovenneind. Deze heuvel werd zo genoemd vanwege het vele puin dat er lag.

"Jongens", zei Franken, "jullie weten dat ik de schapen voor zonsondergang binnen heb, maar op een keer, nog niet zo lang geleden, was ik wat verlaat. Het was mooi weer en de maan kwam al op. Alles verliep rustig en de hond dreef de schapen prachtig vooruit, tot we de Keienberg naderden. Gewoonlijk gingen de schapen er overheen, maar deze keer niet. Ze wilden er zelfs niet onderlangs. Ze stonden in een halve cirkel om de berg heen met de koppen er naar toegericht. Ik kreeg de beesten niet van hun plaats en de hond maakte ook geen indruk op ze.

Het begon nu wel vreemd te worden, want ze begonnen met hun voorpoten in het zand te krabben en enkelen stonden angstig te blaten. Toen zag ik opeens waarom ze niet verder wilden. Over de berg kwam een dame aangewandeld met een grote hoed op. Ze ging in het lang en was geheel in smetteloos wit. Ze liep naar boven, maakte een paar rondjes en bleef toen staan. Vervolgens verliet ze de berg aan de andere kant.

Ik stond als aan de grond genageld, want ik begreep wat ik had gezien; het was een witte juffer.

Toen ze weg was begonnen de schapen weer te lopen alsof er niets was gebeurd.

		BALANS PER 1
Vaste activa	f	90.621,--
Vorraden	"	1.035,--
Vorderingen op korte termijn		
subs. Gemeente Ede '87	f	9.286,--
'88	"	9.072,--
Verbouwing & Herinrichting	"	18.358,--
Liquide middelen	"	16.519,--
Subs. Gemeente Ede	"	47.321,--
Kapitaal 01-01-'89	-/-	1.090,--
tekort	f	88.133,--
	f	260.897,--
		=====
		EXPLOITATIEREKEN
Contributie leden	f	12.754,--
Inkomsten Museum	"	1.496,--
Subsidies Prov.Gelderland	"	935,--
Bijdragen en geschenken	"	572,--
Rente	"	2.310,--
Exploitatietekort	"	72.958,--
	f	91.025,--
		=====

Ik kom ze nog wel eens tegen en net als de eerste keer weten de schapen het. Ze komt altijd op dezelfde tijd, even na zonsondergang, maar ik ben er nu wel aan gewend. Jullie kunnen wel eens meegaan, dan kun je het zelf zien. Er is daar vroeger heel wat gebeurd, dat zeg ik."

Daarmee besloot hij zijn verhaal.

Dat we nooit zijn wezen kijken kun je wel begrijpen, we waren nog maar jongens.

DECEMBER 1989

Schulden lange termijn	f	88.008,--
Voorzieningen	"	27.020,--
Bijdrage herinrichtingskosten	"	2.460,--
Schulden op korte termijn:		
voorschot gemeente 1988	45.000,--	
voorschot gemeente 1989	82.404,--	
accountantskosten	1.100,--	
A.D.C.	5.848,--	
crediteuren herinricht.	6.270,--	
hypotheekrente (lopend)	<u>2.787,--</u>	
	"	143.409,--
	<u>f</u>	<u>260.897,--</u>
		=====

NG 01-01 T/M 10-12-1989

Personeelskosten	f	20.383,--
Huisvestingskosten	"	35.185,--
Museumkosten	"	10.933,--
Museumfonds	"	3.000,--
Administratiekosten	"	185,--
Propagande en publiciteit	"	9.440,--
Algemene kosten	"	2.870,--
Rente en bankkosten	"	9.029,--
	<u>f</u>	<u>91.025,--</u>
		=====

Toen ik het verhaal van Franken bij mijn oom vertelde, kreeg ik een tip van v.d. Burgt, de rijksveldwachter, om daar eens te gaan graven, want daar moest vast iets in de grond zitten. Dat was ook wel zo, want toen iemand er eens kalk (op zich al vreemd) aan het graven was voor zijn kippen, vond hij er een klein stukje goud. We zijn er gaan graven, maar we vonden enkel puin en aardewerkscherven. Wel vonden we kort onder de oppervlakte iets dat we vreemd vonden. Het had ongeveer de grootte van een

graf en de grond was vergraven. Dat werkte onze nieuwsgierigheid en we begonnen te graven. Eerst kwam er een laag zand, toen een laag leem. En zo ging het om en om tot 2 1/2 meter diepte. Daar zijn we maar opgehouden, omdat we geen tijd meer hadden. Het gat moesten we dichtgooien, omdat het gevaar zou kunnen opleveren. We zijn later nog wel een paar keer teruggegaan, maar we zijn nooit dieper gekomen dan die 2 1/2 meter. Wel hebben we nog gehoord, dat op die plaats het huis Ter Haghe gestaan moet hebben.

Dit verhaal is meerdere keren verteld door mijn grootvader E. Top en opgetekend door mijn vader J. Top. Hij heeft altijd volgehouden dat dit waar gebuerd is. Een verklaring is nooit gevonden voor deze vreemde gebeurtenis.

J.W. Top.

HET LICHT VAN ESCHOTEN

“Ach, ik weet het nog goed. Het was in 1903, ik was toen 16 jaar en ik diende bij Jan Hendriks op Eschoten. Daar hadden ze het altijd over het lichtje dat daar verscheen. Ik weet nog heel goed, dat toen ik daar pas was, ik ‘s avonds om een uur of acht liever niet naar buiten ging uit angst voor het lichtje. Bij Hendriks zelf gaven ze er niets om, want ze waren er aan gewend.

Maar toch moest je wel eens in het bakhuis zijn, of naar het melkrek om een emmer te pakken.

Zo ook op een zekere avond, maar later bleek met opzet, dat ik van de boerin een emmer uit het melkrek moest gaan halen.

Ik was me nergens van bewust, dus ik ging naar buiten en pakte de gevraagde emmer uit het rek. Het was halve maan en het was onbewolkt. Ik draaide me om en tot mijn grote schrik zag ik het licht naderen. Schreeuwen durfde ik niet en weglopen kon niet meer, want het lichtje naderde vrij snel.

Het kwam van de kant van Eschoten, langs het Jodekerkhof en kwam tussen het huis en bakhuis van Jan Hendriks door.

Toen ik daar stond, kon ik het goed zien.

Het was een flakkerend lichtje, zo groot als een goede kaarsvlam of oliepitje. Het maakte dezelfde golvende beweging alsof iemand met een lantaarn liep, alleen de persoon die de lamp moest dragen ontbrak.

Het schoof langs mij heen de boomgaard in tot achter in de hoek. Daar bleef het even staan en het leek alsof het wat zwakte.

Vandaar ging het in de richting van Peppelenburg. Toen ben ik naar binnen gegaan, lijkbleek van de schrik, tot vermaak van de andere huisgenoten. Ik heb het eerst niet geloofd, maar ik hou me eraan. Wat ik heb gezien, dat heb ik gezien.”

Eschoten lag onder Otterlo en was een versterkt huis. Het is reeds lang verdwenen. Het Jodekerkhof is een nog aanwijsbare plaats, maar of het een begraafplaats is geweest, is ook niet bekend.

Mijn grootvader zei altijd, dat er op Eschoten een klooster gestaan heeft. In de buurt is de naam Munnikenhof bekend. Is er misschien iemand die hier meer over kan vertellen? Gaarne uw reactie.

Het verhaal over het lichtje van Eschoten is verteld door mijn grootmoeder, H.G. Top-Hazeleger, die het zelf gezien heeft en opgetekend door J. Top.

OPKNAPBEURT BEGONNEN

Het herstel aan de akkercomplexen uit de IJzertijd, de Celtic Fields, geleden aan de Panoramaweg te Bennekom, is begonnen. De Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek en het gemeentelijk bosbedrijf zijn nauw betrokken bij de werkzaamheden. Bij de complexen komt een informatiepaneel en verder zal het bosbedrijf een folder over de Celtic Fields uitgegeven.

DE NAAM “SLIJKKRUIK”

Over de boerderij “Slijpkruik” is al heel veel geschreven, maar waar komt die naam eigenlijk vandaan?

De heer G.A. Ossenkoppele meent een geloofwaardig antwoord te hebben gevonden. Zoals bekend was de boer van de Slijpkruik holtrichter van het Edesche Bosch. Bij hem stond op de deel de boschkist, waar het gereedschap in werd opgeborgen. Daar stond echter ook de slijpsteen waar de bijlen op geslepen werden. Boven op de hilt (plaats boven de koestal) stond de kruik waar het water voor de slijpsteen in gedaan werd: de slijpkruik. . .

De heer Ossenkoppele hoorde dit verhaal in de jaren vijftig van de oude Cees van Heerikhuize en die had het vroeger van andere oude Edenaren gehoord.

MOLENS IN DE KNEL

Rond twee molens in Ede zijn ernstige problemen ontstaan. Om te beginnen betreffende de molen Concordia aan de molenstraat (gebouwd in 1865) die al jaren in een desolate toestand verkeert. Een conflict van financiële aard tussen eigenaar Van de Craats en de gemeente staat de noodzakelijk geachte restauratie van de molen in de weg.

De tweede probleem-molen is de bekende Keetmolen aan de Stationsweg, daterend van rond 1860. De Raad van State heeft eind januari het groene licht gegeven voor de uitvoering van nieuwbouw in de omgeving van de Keetmolen.

Een beroep van zowel de stichting Vrienden van de Gelderse Molen als van de vereniging De Hollandse Molen mocht niet baten; beiden hadden erop gewezen dat hoogbouw in ernstige mate de windvang van de molen belemmert. De Raad van State had kennelijk meer oog voor de economische belangen van de gemeente.

Al met al een zeer negatieve ontwikkeling voor de beide rijksmonumenten, waarvan er nog maar zo weinig over zijn op het grondgebied van de gemeente Ede.

GEVRAAGD: GEGEVENS OVER SCHRIJVER JAC GAZENBEEK

De heer Louis Fraanje te Barneveld is op zoek naar gegevens over het leven en werken van de schrijver Jac Gazenbeek, die op 27 januari 1975 op 80-jarige leeftijd in Lunteren overleed.

Gazenbeek werd geboren op 30 oktober 1894 aan de oude Bunschoterweg in Ede; zijn vader had er een aannemersbedrijf. Na zijn onderwijzersopleiding werkte hij aan enkele scholen en vervolgens stapte hij over naar de journalistiek. Onder meer is hij hoofdredacteur geweest van de Edese Courant, toen nog een nieuwsblad. Jac Gazenbeek heeft ook bijdragen geleverd aan literaire tijdschriften en aan landelijke weekbladen. Hij schreef voorts een aantal boeken, die meestal verlucht werden met zijn eigen prachtige foto's. De boeken en ook zijn gedichten en artikelen waren bij wijze van spreken doortrokken van zijn liefde voor de natuur. Hoe vaak niet heeft Gazenbeek zich taaie strijder betoond voor het behoud van bedreigde natuurgebieden? In 1962 ontving hij de ANWB-prijs voor zijn reisboek Uit in Gelderland.

Wekelijks hebben wij
voor onze klanten
Een keur aan bloemen
en planten
En voor struiken
en bomen
Kunt u ook gerust
bij ons komen

Kwekerij A. van der Meijden

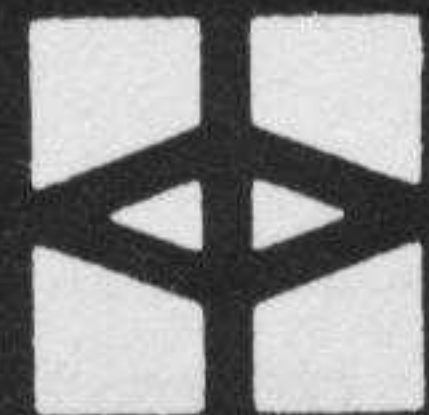
Schaapsweg 80 - Ede - Telefoon (08380) 15615

hartveroverend

Uw hele nieuwe garderobe samenstellen in één zaak. Omdat alles er is en... alles perfekt is!

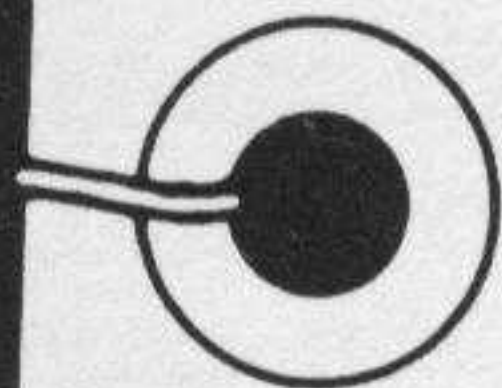
VAN DE WEERD
LADY

grotestraat - ede

 gordijnstoffen?
ploegstoffen
natuurlijk!

ze zijn verkrijgbaar bij

Eigen showroom.

VAN DIJK B.V.

INTERIEUR
VERZORGING

ZANDLAAN 16 - 6717 LP EDE -
TELEFOON 08380 - 32359

Tien jaar later viel de schrijver de toekenning van een eregeld van CRM ten deel. Bij zijn werk ondervond Gazenbeek altijd veel steun van zijn vrouw Louise, die op 9 juli 1987 is overleden. Nadien is hun laatste woonstede, het huis Boeckenrode aan de Boslaan te Lunteren, met de grond gelijk gemaakt. Het definitieve einde van de Gazenbeek-episode? Speurder Fraanje denkt aan een andere, waardiger afsluiting. Hij tracht zoveel mogelijk materiaal (verhalen, gedichten, foto's, tekeningen, algemene informatie) over Jac Gazenbeek bijeen te krijgen om daar een boek over te kunnen schrijven. Wie helpt de heer Fraanje?

Zijn adres: Wildforster 92 – 3772 WG Barneveld.

Telefoon: 03420 - 16179.

ONZE EXCURSIE: VRIJDAG 11 MEI NAAR BUURMALSEN EN ZALTBOMMEL.

Dit jaar maken we onze excursie naar het pittoreske kerkje van Buurmalsen en naar de stad Zaltbommel met zijn oude historie, de prachtig gerestaureerde St Maartenskerk en het Maarten van Rossummuseum met een boeiende collectie die te maken heeft met de geschiedenis van de stad en de Bommelewaard. Geïnteresseerden kunnen alvast de datum 11 mei noteren.

We moeten even uitleggen waarom de keus is gevallen op het hervormde kerkje van Buurmalsen. Enkele jaren geleden zijn er tijdens restauratiewerkzaamheden 500 jaar oude wand-schilderingen ontdekt. Deskundigen op dit gebied spreken zelfs van "de ontdekking van de eeuw". In de Middeleeuwen is het gebouw een bedevaartskerk geweest op de pelgrimsroutes van Noord- en Oost-Europa naar Santiago de Compostela (Spanje), het aan apostel Jacobus gewijde bedevaartsoord. De rondtrekkende bedevaartgangers, onder wie schilderende monniken en kunstzinnige marskramers, penseelden tegen een geringe vergoeding de fraaiste afbeeldingen op de muren en pilaren van de kerken. Bij de voornamelijk religieuze motieven speelden afbeeldingen van de apostelen een dominante rol. Dat is ook te zien in de kerk van Buurmalsen.

De voorstellingen zijn van grote kwaliteit. Kunsthistorici uit binnen- en buitenland hebben al blijk gegeven van belangstelling voor de onder leiding van Monumentenzorg gerestaureerde schilderingen. Ook wij kunnen ze op 11 mei bewonderen. Ds A. Diepenveen en president-kerkvoogd C.A. Hakkert zullen ons in

kleine groepjes rondleiden; de wachtenden worden in het naast de pastorie gelegen verenigingsgebouw onthaald op koffie met koek. Het ligt in de bedoeling de lucht te gebruiken in het restaurant Waalzicht te Haaften. Aan de Waaloever hebben we een mooi uitzicht op Zaltbommel en de Waalbrug. Na de lunch reppen we ons naar de stad Zaltbommel met zijn even oude als rijke historie. Al in het jaar 850 was er in een oorkonde sprake van een nederzetting Bomela. Deze kreeg in de 13e eeuw stadsrechten en toen is ook een begin gemaakt met de bouw van de St Maartenskerk. Zaltbommel is in alle opzichten de moeite van een bezoek waard. In aansluiting op onze jaarvergadering van dinsdag 3 april zal mevrouw drs M. Witteveen uit Zaltbommel ons – met dia's verduidelijkt – alles vertellen over de geschiedenis van stad en kerk. Dat maakt het gemakkelijk bij de rondwandeling op onze excursie bedragen f 50,00 per persoon, waarbij inbegrepen zijn de kosten van de touringcar, het bezoek en de koffie te Buurmalsen, de lunch, rondleiding met gidsen te Zaltbommel, toegang St Maartenskerk en/of Maarten van Rossummuseum, een consumptie in de namiddag. Wilt u **uiterlijk 10 april** de zich in deze Zandloper bevindende kaart invullen en posten, met gelijktijdige overmaking van f 50,00 per persoon op onze bank- of girorekening (als op kaart vermeld)? Uw medewerking in dezen bevordert een goede voorbereiding.

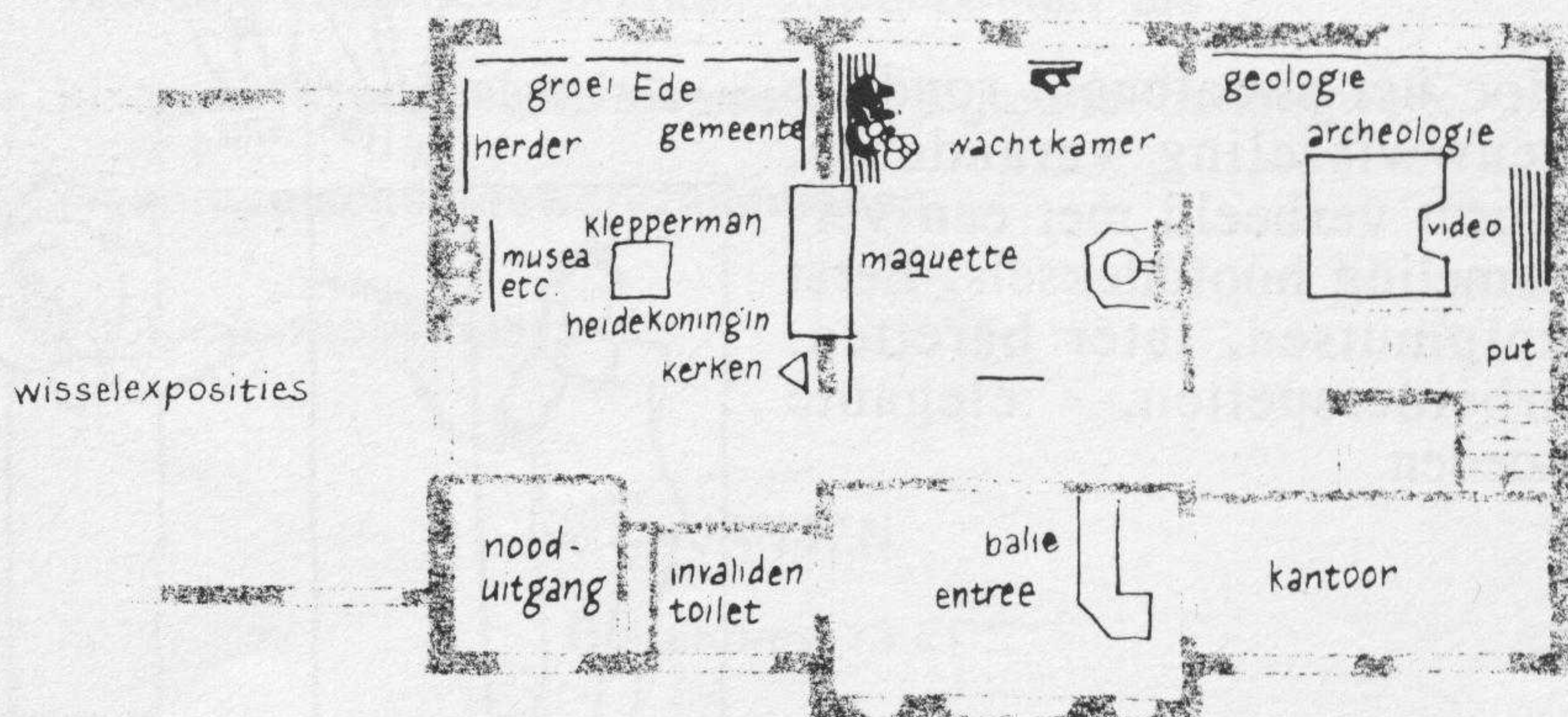
Voor de goede orde nog even het **PROGRAMMA**

- 9.00 vertrek van parkeerterrein bij ons museum
- 10.00 aankomst te Buurmalsen
- 11.30 vertrek naar Haaften
- 12.00 lunch
- 14.00 rondwandeling in Zaltbommel, naar keuze van korte of wat langere duur, te vervolgen met korter of langer bezoek aan St Maartenskerk en/of Maarten van Rossummuseum
- 16.15 tijd voor een verfrissing
- 17.00 vertrek naar Ede
- 18.00 aankomst bij ons museum in Ede.

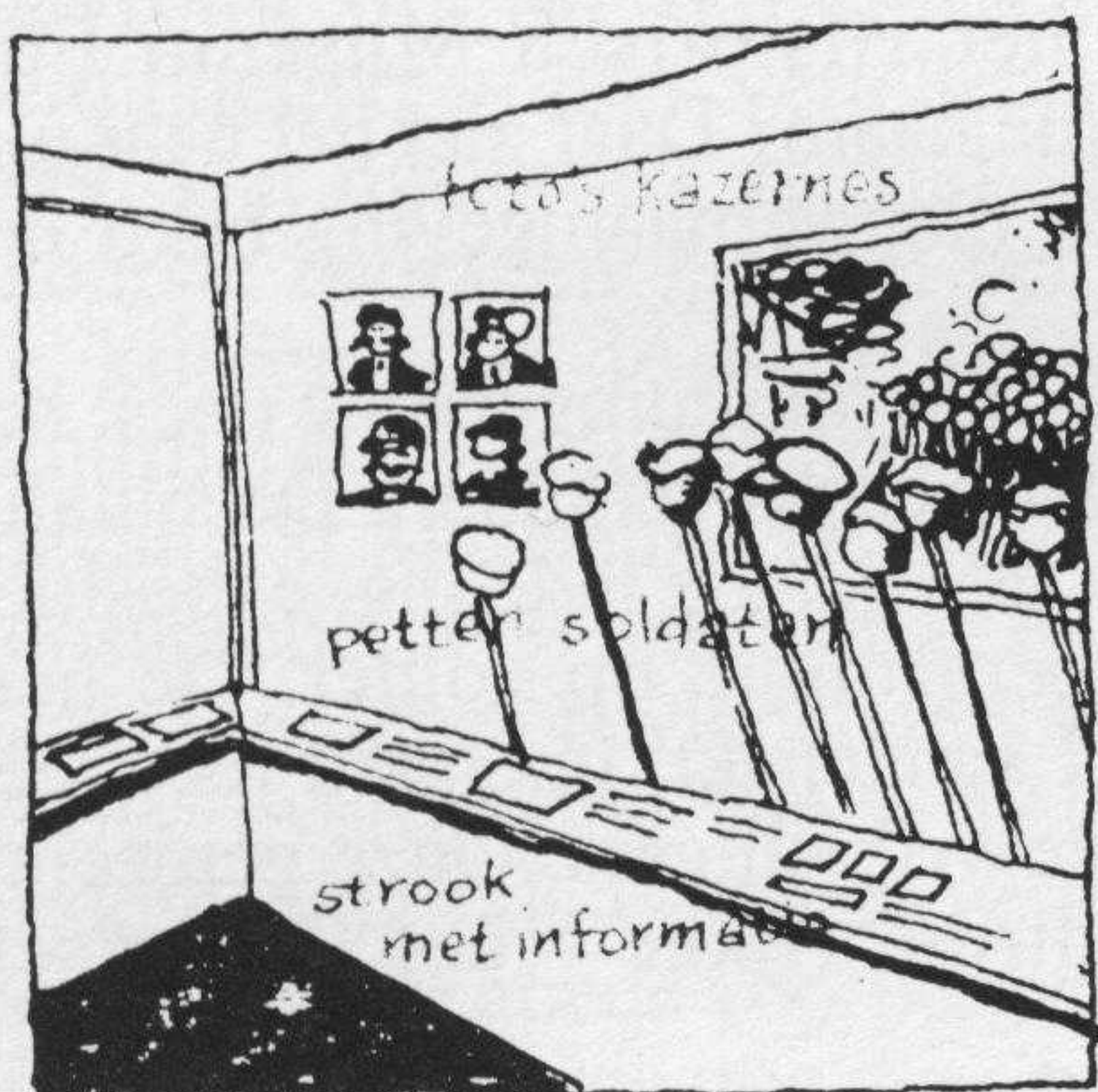
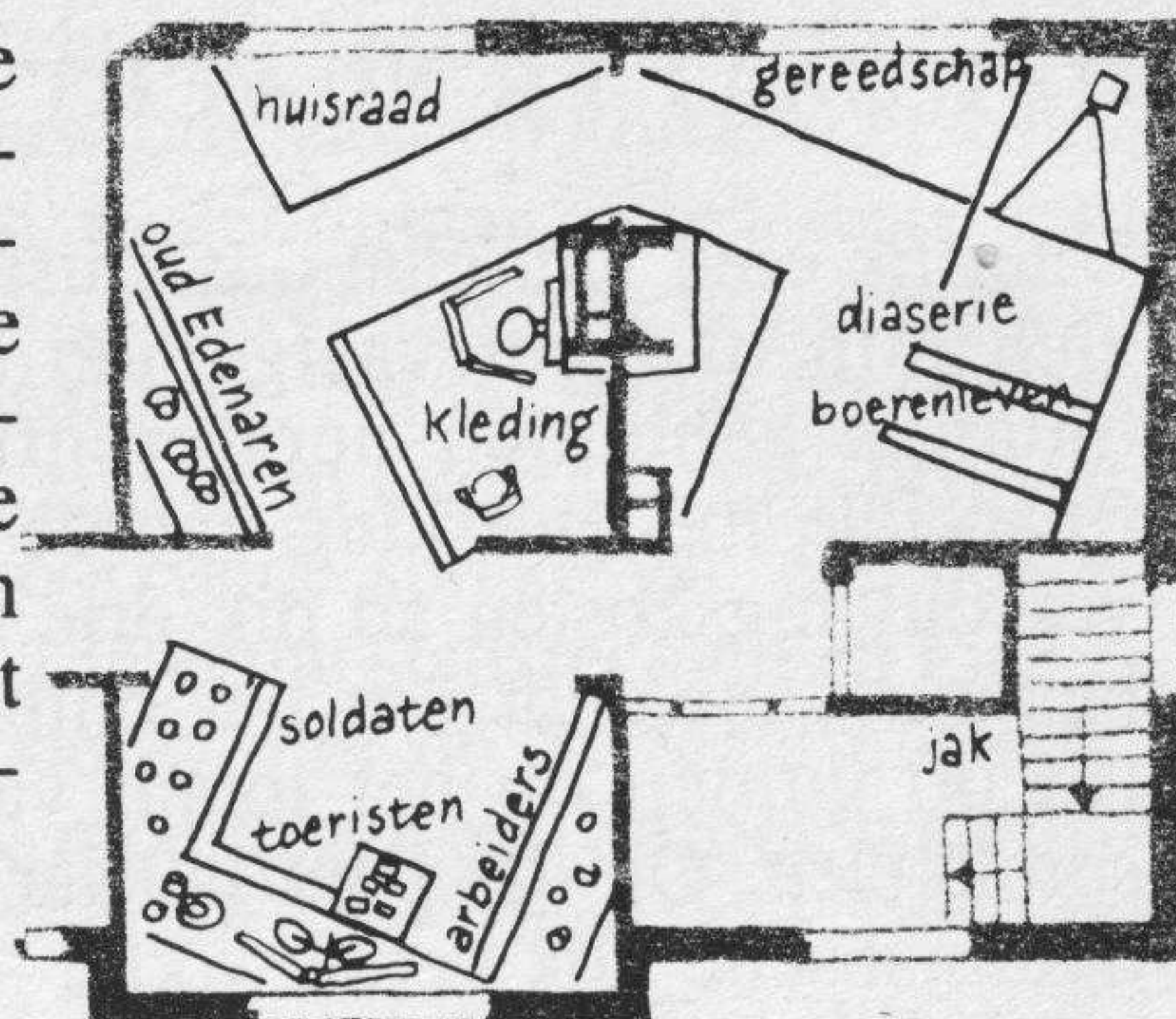
HET GAAT ER NU ECHT VAN KOMEN.

Uiterlijk eind juni gaat ons museum weer open. Het bestuur heeft zich min of meer vastgepind op die toezegging. Tijdens een onlangs gehouden persferentie is medeling gedaan van de financiële medewerking van de gemeentelijke overheid (voteren verbouwingkosten ad dik drie ton) en van de pogingen die het bestuur aanwendt om het ontbrekende bedrag voor inrichting (65.00 gulden op het totaal van 200.00 gulden) bij elkaar te sprokkelen. Op dat punt is naar het oordeel van het bestuur een optimistische kijk verantwoord – vandaar de belofte dat vóór het begin van het tweede halfjaar het Historisch Museum Ede opengaat voor het publiek. Onder die naam? Daar ziet het naar uit, want een betere suggestie voor een nieuwe naamgeving heeft het bestuur van Oud Ede niet bereikt.

Het moet onze leden bekend zijn dat het museumgebouw (lees: het oude stationsgebouw) van buiten nauwelijks verandert. De situatie binnen verandert echter totaal. Een gewijzigde indeling, expositieruimte op de eerste verdieping, bergruimte op zolder. De herinrichting wordt echt professioneel aangepakt, uiteraard met zeer gewaardeerde hulp van enthousiaste vrijwilligers. Onze gemeente wordt een boeiend cultureel centrum rijker – het Historisch Museum Ede!

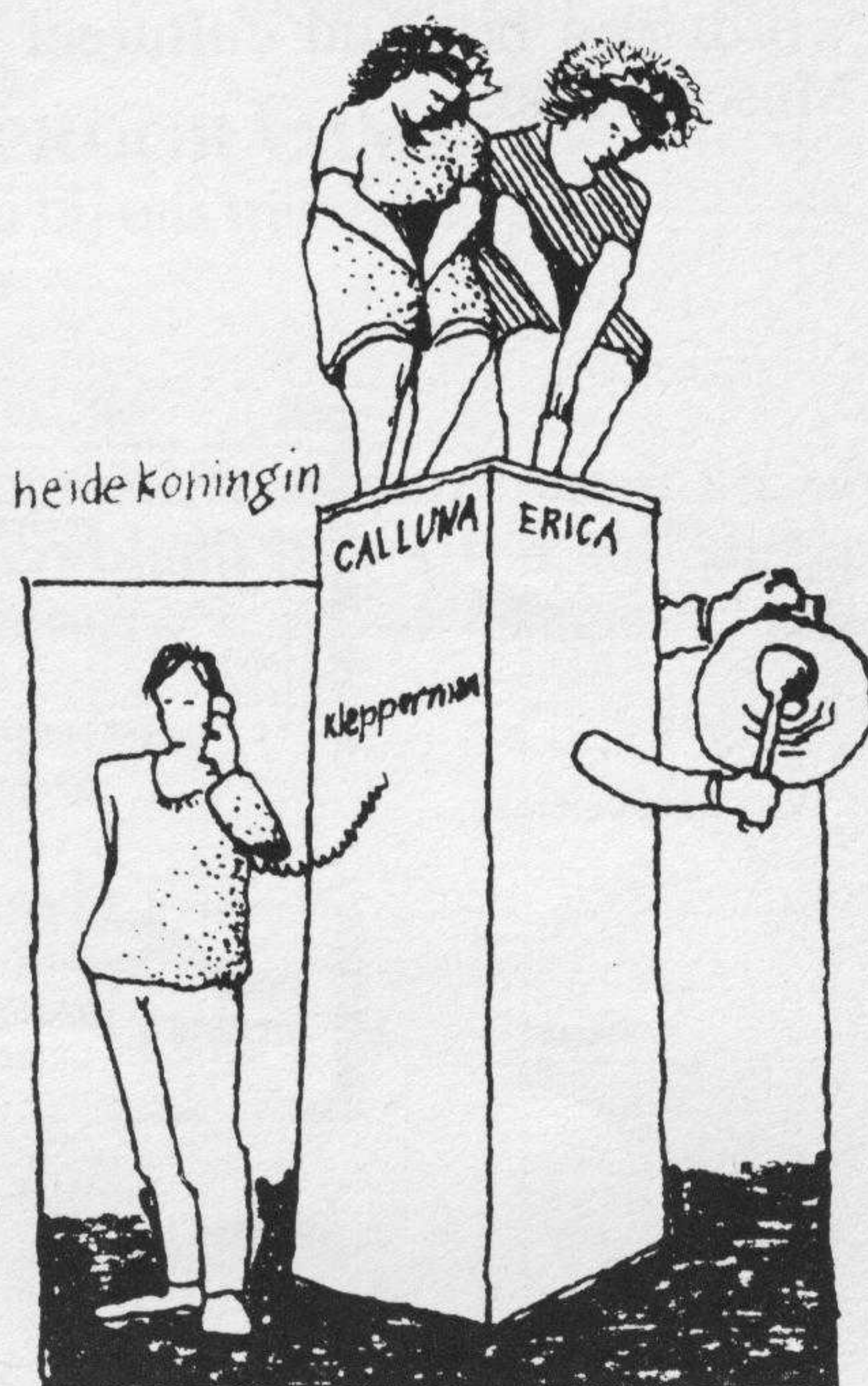
Straks opent de nieuwe expositie in het museum met een reconstructie van de stationswachtkamer anno 1990. Wie iets wil weten over het verre verleden van deze streek, moet in de bodem zoeken; dat wordt in een der benedenzalen verduidelijkt met bodemvondsten, schaalmodellen en een videopresentatie.

Als de bezoeker naar boven gaat, komt hij onder meer terecht in het boerenleven in de vorige eeuw.

Hoe het straatbeeld rond de eeuwwisseling veranderde, wordt verbeeld met een verzameling hoofddeksels. Eerst knipmutsen, later baretten, arbeiderspetten, elegante hoeden.

Welzeker, ook het Ede van deze tijd krijgt in het vernieuwde museum de nodige aandacht.

GLASSCHADE HERSTELLEN

JANSEN v/h de NOOY bellen

Telefoon: 16308

tevens verkoop en plaatsing van alle soorten glas.

SPIEGELS en GESLEPEN GLASPLATEN

ISOLATIEGLAS van THERMOPANE - POLYGLAS

of aluminium voorzetramen.

GLASHERSTEL JANSEN v/h de NOOY

Bettekamp 13 EDE - Telefoon: 16308

SCHILDERSBEDRIJF de NOOY

**voor alle onderhoudswerken, zowel binnen- als
buitenwerk, sauswerk, sierpleister, sigmulto, behangwerk
en andere schilderswerkzaamheden.**

voor informatie naar:

JANSEN

Bettekamp 13 EDE

Telefoon: 16308

vroeger kreeg ik er mijn
spaarzegeltjes
nu regel ik al mijn
geldzaken en verzekeringen
bij de bank met de

**omdat de oudste bank in ede
allang de oude niet meer is!**

**maar nog net zo vertrouwd,
gelukkig!**

**gelders - utrechtse
spaarbank**

ede, bennekom, lunteren, wekerom en otterlo